

Broj: 01-3430/4-09-10.

Opatija, 14. listopada 2010.

Na temelju članka 12. Statuta Hrvatske psihološke komore Skupština Hrvatske psihološke komore je na svojoj 17. sjednici održanoj dana 14. listopada 2010. godine, usvojila je ovaj

ELABORAT O POSEBNIM DOPUSNICAMA ZA OBAVLJANJE PSIHOLOŠKE DJELATNOSTI U MEDICINI RADA

Sukladno Zakonu o psihološkoj djelatnosti, čl. 7 i čl. 59 te Odluci o pravu na stjecanje posebne dopusnice iz područja medicine rada od 30.11.2007. g. (u daljnjem tekstu Odluka), u prosincu 2007. g. Hrvatska psihološka komora (HPK) izdala je prva Rješenja o izdavanju posebnih dopusnica za obavljanje psihološke djelatnosti u području medicine rada za psihologe koju su ispunjavali propisane uvjete. Posebne dopusnice su tada izdane na rok važenja osnovnih dopusnica te obnovljene početkom ove (2010.) godine za period do 2016. g., zajedno s osnovnim dopusnicama.

Za psihologe koji prema Odluci nisu udovoljavali propisane uvjete, a željeli su steći posebnu dopusnicu za poslove u medicini rada, u 2008. i 2009.g organizirana su dva ciklusa edukacija za njezino stjecanje. Posebnu dopusnicu za rad u području medicine rada trenutno ima 111 psihologa.

Uvođenje posebnih dopusnica za područje medicine rada kao i kontinuirani nastavak edukacija nakon njezinog stjecanja pokazalo se neophodnim kao odgovor na zahtjeve koje pred psihologe i njihov stručni angažman stavlja provođenje „Nacionalne strategije razvitka zdravstva od 2006. do 2011.“ kao i „Nacionalnog programa zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za razdoblje 2009.-2013.“.

Psiholog u medicini rada obavlja psihološku dijagnostičku procjenu sposobnosti i osobina ličnosti kao neophodnih uvjeta za rad ili aktivnost (indikacija) ili zabrana, ograničenja, prepreka za obavljanje konkretnih poslova i aktivnosti prema konkretnom radnom riziku ili grupi rizika (kontraindikacija), a sve je veća intencija bavljenja i preventivnim radom. Svaki donešeni nalaz, ocjena i mišljenje o radnoj sposobnosti i sposobnosti čovjeka uopće, osim stručnog ima i svoje specifično pravno i etičko značenje. Zato se na ovu djelatnost

reflektiraju sve promjene u zakonskim propisima osiguranja i zaštite čovjeka, te pravilnicima koji određuju sadržaje i kriterije ocjena sposobnosti određenih grupa.

Obzirom da u programima preddiplomskog i diplomskog obrazovanja psihologa ne postoji posebno područje koje se odnosi na područje medicine rada u smislu povezivanja bazičnih znanja, obimne zakonske regulative i specifičnosti vezane za područje zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, pokazalo se neophodnim organizirati dodatnu edukaciju za stjecanje posebne dopusnice, kao i program daljnjeg kontinuiranog educiranja u tom području.

Osnivanjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu (HZZOZZR) i objedinjavanjem djelatnosti Hrvatskog zavoda za medicinu rada i Zavoda za zaštitu na radu osnivanjem Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu (HZZZSR), psiholozi u medicini rada od 2008. g. su postali ugovorni subjekti s HZZOZZR-om. Psihološka obrada u tom području jasno je definirana prema **Pravilniku o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu zdravlja na radu**. Time su stvoreni uvjeti za još bolji multidisciplinarni pristup i zajedničko usmjereno djelovanje stručnjaka koji sudjeluju u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu, ali i u ostalim područjima koja su u nadležnosti medicine rada. Na rad svih stručnjaka u ovom području uz Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zdravstvenom osiguranju i Zakon o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu utječu i Zakon o radu i Zakon o zaštiti na radu sa svim njihovim izmjenama i dopunama, ali i čitav niz pravilnika, uredbi i podzakonskih akata koji se odnose na mjesta s posebnim uvjetima rada, na promet motornih vozila, na držanje i nošenje oružja, na zaštitare, čuvare, vatrogasce, pomorce itd. Obzirom da je dugogodišnja praksa da liječnici-specijalisti medicine rada koji obavljaju te poslove moraju steći i posjedovati dodatne licence, ukazana je potreba da se posebne licence uvedu i za psihologe. Odredba o potrebi posebne dodatne edukacije za psihologe koji rade u medicini rada ugrađena je i u „Nacionalni program zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za razdoblje 2009.-2013.“, gdje se također navodi da u našoj zemlji ne postoji posebna edukacija psihologa za područje medicine rada te da je „... zadatak Hrvatske psihološke komore osmišljavanje plana edukacije i provođenje dodatne edukacije psihologa iz područja medicine rada. Hrvatska psihološka komora izrađuje plan i program.“ (citat sa str. 22).

Tada je osmišljen i odobren program edukacije za stjecanje posebne dopusnice i intenzivirana suradnja HPK s HZZOZZR-om i HZZZSR-om u suradnji s kojima su i provedena dva ciklusa edukacije.

HZZOZZR svake godine raspisuje „Natječaj za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika iz obveznog zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu za psihološku djelatnost“ u kojem je jedan od uvjeta i posjedovanje posebne dopusnice za rad psihologa u području medicine rada. Stoga je obveza HPK da prema postojećim zakonskim aktima i u budućnosti osigura mogućnost za njezino stjecanje te omogući svim psiholozima koji zadovoljavaju uvjete da konkuriraju i na slijedećim Natječajima HZZOZZR-a.

Na temelju povratnih informacija iz evaluacija programa od strane polaznika dosadašnjih edukacije, Stručni razred psihologa u medicini rada napravio je prijedlog novog programa edukacije koji se nalazi u prilogu. Odmah nakon njegovog odobrenja od strane nadležnog tijela HPK i odluke o provoditelju edukacije, obavezni smo organizirati provedbu novog ciklusa edukacija kako bi omogućili da svi zainteresirani psiholozi koji rade u području medicine rada konkuriraju za Natječaj koji će krajem ove godine HZZOZZR raspisati za sklapanje ugovora za 2011.g.

Predlažemo da provoditelj edukacije bude Hrvatska psihološka komora u suradnji s Hrvatskim psihološkim društvom, HZZOZZR-om i HZZZSR-om.

Iz svega navedenog nametnula se i potreba uspostavljanja registra psihologa koji rade u području medicine rada radi njihovog daljnjeg uključivanja u edukacije i omogućavanja razmjene iskustava, a sve u svrhu podizanja kvalitete rada psihologa u području medicine rada i djelotvornije suradnje s liječnicima-specijalistima medicine rada. Izrada registra je u tijeku kao i završna faza donošenja Standarda rada psihologa u medicini rada.

Intenzivan rad Hrvatske psihološke komore i Stručnog razreda psihologa u medicini rada u posljednje 3 godine, suradnja s HZZOZZR-om i HZZZSR-om i uspostavljanje posebnih dopusnica dovelo je do značajnih rezultata u smjeru podizanja kvalitete rada psihologa u tom području i pozicioniranje psihologa u sustavu provođenja zdravstvene zaštite kao ravnopravnog i respektabilnog partnera. Obaveza sviju nas je da taj proces nastavimo daljnjim poboljšanjima programa edukacije za stjecanje posebne dopusnice, kvalitetnim programima kontinuiranih edukacija nakon njezinog stjecanja te umrežavanje svih psihologa koji rade u području medicine rada.

**Predsjednik Hrvatske psihološke komore
Hrvoje Gligora**